

وزارت آموزش و پرورش
دوره متوسطه نظری

فرآیند مدیریت استراتژیک
مراکز آموزشی

بر اساس آخرین مصوبات شورای معاونین وزارت آموزش و پرورش
و منطبق با طرح تعالی مدیریت مدرسه

www.ketab.ir

سرشناسه	کیان‌ارثی، حسین، ۱۳۴۷ -
عنوان و نام پدیدآور	فرآیند مدیریت استراتژیک مراکز آموزشی بر اساس آخرین مصوبات شورای معاونین آموزش و پرورش و منطبق با طرح تعالی مدیریت مدرسه / مولف حسین کیان‌ارثی؛ ویراستار علمی فرانک دبیرشاه‌اویسی.
مشخصات نشر	کرج: گردوی دانش، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۹۶ ص: ۲۹×۲۲ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۰۱-۰۴۷-۴
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	برنامه‌ریزی راهبردی
موضوع	مدرسه‌ها — مدیریت و سازماندهی
رده بندی کنگره	۱۳۹۴ ف۴۹۲ ک/۲۸/HD۳۰
رده بندی دیویی	۶۵۸/۴۰۱۲
شماره کتابشناسی ملی	۳۹۳۶۰۱

ناشر:	انتشارات گردوی دانش
مدیر مسئول:	سیدرضا چایچی ضرابی
عنوان کتاب:	فرآیند مدیریت استراتژیک مراکز آموزشی
مؤلف:	حسین کیان ارثی
ویراستار علمی:	فرانک دبیر شاه اویسی
گروه مشاورین:	فرهاد تریابیان - ارسلان دیوانی - اسماعیل قوامی - فرهاد خاتمی
حروفچینی:	فرشته سرفراز
مدیر فنی و مسئول چاپ:	اسماعیل نوری
لیتوگرافی، چاپ و صحافی:	خجستگان
نوبت چاپ:	اول - ۱۳۹۴
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۴۰۱-۰۴۷-۴
تیراژ:	۵۰۰
قیمت:	۱۱۰۰۰ تومان
نشانی:	کرج - سه راه رجایی شهر - ضلع شمالی پل - ساختمان ققنوس
تلفکس:	۰۲۶-۳۴۴۵۶۸۱۰ و ۰۲۶-۳۴۴۵۱۵۰۳
صندوق پستی:	۳۱۴۵۷۱۳۴۵۴
پایگاه اینترنتی:	www.gdbook.ir
پست الکترونیکی:	info@gdbook.ir

سپاس بیکران

در تدوین این کتاب خود را مفتخر به حمایت معنوی و هم فکری اساتید و سروران گرامی می‌دانم. به رسم امانت لازم است از سرکار خانم فرانک دبیرشاه اویسی کارشناس ارشد مدیریت اجرایی که در انتخاب نوع استراتژی مناسب و تطبیق آن با محیط‌های آموزشی همفکری بسیار موثری داشتند و همچنین همکاران عزیزم آقایان فرهاد تراییان، ارسلان دیوانی، فرهاد خاتمی، اسماعیل قوامی و رضا زندگی که به طور مستقیم حقیر را در نگارش این کتاب یاری رساندند و همچنین جناب آقای خسرو ساکی مدیر کل محترم آموزش و پرورش استان البرز که همواره من را از ارشادات خود بهره‌مند ساخته‌اند کمال تشکر را داشته و مراتب سپاس خود را نثار این عزیزان نمایم. باشد که به عنوان انتقال تجربه، تحریر این کتاب قدم کوچکی در راه تعالی مدیریت مدارس در کشور عزیزمان ایران و ارتقا شرایط محیط‌های آموزش فرزندان این آب و خاک بوده و در مسیر نیل به دستیابی به این هدف مقدس، گام کوچکی برداشته باشیم.

حسین کیان ارثی

تابستان ۹۴

www.ketab.ir

فهرست مندرجات

۵	مقدمه
۷	فصل اول: چشم انداز
۹	فصل دوم: تحلیل و بررسی وضع موجود
۱۶	فصل سوم: نقشه راه
۳۸	فصل چهارم: مکانیسم اجرا
۴۲	فصل پنجم: فرآیند کنترل و بازنگری
۴۷	فصل ششم: محورهای راهبردی ده گانه آموزشی و پرورشی
۵۸	فصل هفتم: برنامه عملیاتی سالانه
۷۹	فصل هشتم: پیوست ها

۱- هنر و علم تدوین، اجرا و ارزیابی تصمیمات همه جانبه به منظور توانمندسازی سازمان در دستیابی به اهداف اساسی مورد نظر.

«دیوید»

۲- الگوی منظورهای، مقاصد، اهداف، خط‌مشی‌های اصلی و طرح‌هایی جهت دستیابی به اهداف.

«اندروز»

۳- یک طرح واحد همه جانبه و تلفیقی که نقاط قوت و ضعف سازمان را با فرصت‌ها و تهدیدات محیط مربوط ساخته، دستیابی به اهداف سازمان را میسر می‌سازد.

«چندار»

۴- الگوی به جریان انداختن تصمیمات.

«سنیتزبرگ»

در واقع:

استراتژی یک روش منطقی، عینی و سیستماتیک برای اتخاذ تصمیمات بزرگ در یک سازمان است.

و یا

استراتژی اتخاذ تصمیمات اثربخش تحت شرایط نامطمئن با ترکیب قضاوت‌های شهودی و تجزیه و تحلیل‌های علمی می‌باشد.

مراکز آموزشی را می‌توان از جمله سازمان‌هایی دانست که خروجی آن‌ها محصولاتی می‌باشند که خود منشأ تأسیس یا توسعه سازمان‌های متعدد و مختلفی خواهند بود، به عبارت دیگر مراکز آموزشی انسان‌هایی را به عرصه اجتماع وارد می‌کنند که علاوه بر پیشبرد زندگی شخصی خود هر یک موقعیتی را در جامعه خواهند یافت که توسط آن، بخشی از مسئولیت‌های اجتماعی را بر عهده خواهند گرفت و همین نکته بر اهمیت و ضرورت داشتن استراتژی هدفمند در این مراکز آموزشی تأکید می‌کند.

نداشتن استراتژی در یک مرکز آموزشی را می‌توان لیلی بر ناقص بودن مأموریت آن دانست، چرا که اگر قرار است خروجی مراکز آموزشی افرادی با توانایی‌های تعریف شده از جمله داشتن مهارت‌های اجتماعی، داشتن قدرت تصمیم‌گیری بر اساس دانش‌های مهارتی، دارا بودن توانایی برای قرار گرفتن در پست‌های سازمان‌های مختلف و رفع مشکلات سازمانی و ارائه خدمات باشند، بنابراین بایسته است که سازمان تعلیم دهنده این افراد خود دارای استراتژی تعریف شده‌ای باشد تا در تمام لحظات و در کلیه موارد اهداف، برنامه‌ها و اقدامات مشخص فراروی مجریان فرآیند آموزش قرار داشته تا مجریان بدون رکود و یا از دست دادن فرصت‌ها، دارای آمادگی و انعطاف‌پذیری و نوعی دارای آینده‌نگری هوشمندانه بوده و همواره سیر تکاملی و پیشرفت در مسیر حرکت آن‌ها مشهود باشد. ممکن است کارخانه‌ای را بتوان با دستگاه‌ها و خط تولید قدیمی با پذیرش سود کم‌تر به کار گرفت و راضی بود اما نمی‌توان تعلیم و تربیت را بدون توجه به مقتضیات زمان انجام داد و ضرورت تحول مستمر و مداوم را در آن در نظر نگرفت. پس باید بپذیریم در ساختار وزارت آموزش و پرورش، هر مرکز آموزشی باید دارای استراتژی مشخص در قالب و چارچوب استراتژی ستادی سازمان مرکزی خود باشد چرا که تفاوت‌های جغرافیایی مراکز، توانمندی‌های اقتصادی خانواده‌ها، محرومیت‌ها و یا برخوردار بودن مناطق و تفاوت‌های علمی دانش‌آموزان ناشی از این موارد ضرورت بومی‌نگری و بومی‌سازی را در استراتژی‌های ستادی کاملاً مشهود می‌سازد.

لذا هردبیرستان در صورت تصویب و اجرای این استراتژی از جمله مراکزی خواهد بود که به عنوان یک مرکز آموزشی کاملاً متمایز در سطح منطقه و حتی در بین مراکز مشابه در استان می‌تواند:

- ❖ روشی منطقی، عینی و سیستماتیک برای اتخاذ تصمیمات بزرگ در سازمان دارا باشد.
- ❖ تصمیمات اثربخش تحت شرایط مختلف با ترکیب قضاوت‌های شهودی و تجزیه و تحلیل‌های علمی اتخاذ نماید.
- ❖ دارای رهنمودها، مقررات و رویه‌هایی باشد که برای دستیابی به هدف‌های اعلام شده خود از آن‌ها استفاده کند.
- ❖ فرصت‌های اصلی را تشخیص داده و منابع خود را بر روی آن‌ها متمرکز کند.
- ❖ تهدیدها را به فرصت تبدیل نماید.
- ❖ و در کل نماد تلاش آگاهانه برای توسعه مدل‌های ذهنی افراد مرکز و ایجاد همسویی در آنان گردد که هماهنگ با یکدیگر در مسیر آفرینش آینده دلخواه گام بردارند.